

C/2026/5109

20.10.2026

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Σχέδιο δράσης για την ασφαλή χρήση και αντιμετώπιση των δρόνων

[COM(2026) 81 final]

(C/2026/5109)

Εισηγητής: **Miroslav HAJNOS**

Σύμβουλος	Filip ŠANDOR
Νομοθετική διαδικασία	EU Law Tracker
Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1.4.2026
Νομική βάση	Άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	COM(2026) 81 final
Συναφείς Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ)	ΣΒΑ 9 — Υποδομές και εκβιομηχάνιση ΣΒΑ 16 — Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί
Αρμόδιο όργανο	«Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές και κοινωνία των πληροφοριών»
Έγκριση από το τμήμα	26.6.2026
Έγκριση από την Ολομέλεια	15.7.2026
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	607
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	214/0/4

1. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (ΕΟΚΕ)

1.1. Επικροτεί το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την ασφαλή χρήση και αντιμετώπιση των δρόνων, το οποίο έρχεται να απαντήσει εγκαίρως στην ολοένα και συχνότερη παράνομη χρήση των δρόνων και στην έκθεση των κρίσιμων υποδομών, των δημόσιων χώρων, των κόμβων μεταφορών, των ενεργειακών συστημάτων και των εξωτερικών συνόρων σε διασυννοριακές απειλές, οι οποίες καθιστούν επιβεβλημένη την εφαρμογή συντονισμένης προσέγγισης από την ΕΕ. Η ΕΟΚΕ στηρίζει τον στόχο της ενίσχυσης των δυνατοτήτων ετοιμότητας, εντοπισμού και αντιμετώπισης, καθώς και της αποτροπής της κακόβουλης χρήσης δρόνων, τονίζοντας, παράλληλα, ότι όλα τα μέτρα πρέπει να παραμείνουν αναλογικά και να συμβαδίζουν με τα θεμελιώδη δικαιώματα, την ιδιωτικότητα, την προστασία των δεδομένων, την ασφάλεια δικαίου και τη δημοκρατική λογοδοσία.

1.2. Υπογραμμίζει τον επείγοντα χαρακτήρα του συνεχώς εξελισσόμενου περιβάλλοντος των δρόνων και της αντιμετώπισης των απειλών από δρόνους, υπό το πρίσμα των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων στις πρόσφατες συγκρούσεις και υβριδικές επιχειρήσεις· επισημαίνει ότι η ΕΕ πρέπει να επισπεύσει την εναρμόνιση των ρυθμιστικών πλαισίων, τη βιομηχανική μαζική παραγωγή και τους κύκλους ανάπτυξης και καινοτομίας, προκειμένου να μην υπάρξουν στρατηγικά τρωτά σημεία και εξαρτήσεις από τρίτες χώρες.

1.3. Τονίζει ότι η αεροπορία και η δημόσια ασφάλεια πρέπει να παραμείνουν η πρωταρχική προτεραιότητα κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων αναχαίτισης των δρόνων, με τη διατήρηση της επιχειρησιακής ακεραιότητας του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι οι τεχνολογίες για την αναχαίτιση των δρόνων, όπως οι παρεμβολές, η πλαστογράφηση σημάτων (spoofing), οι κινητικές λύσεις και οι παρεμβάσεις που βασίζονται στην επικοινωνία, πρέπει να υποβάλλονται σε αξιολογήσεις ασφαλείας, πιστοποίηση, επικύρωση και συνεχή παρακολούθηση στο πλαίσιο της αεροπορίας, ώστε να αποφεύγονται οι παρεμβολές στα συστήματα επικοινωνίας, αεροπλοΐας και επιτήρησης, καθώς και οι συγκρούσεις με τις διαδικασίες της διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας. Η ΕΟΚΕ ζητεί να υπάρξει πλήρης διαλειτουργικότητα με τις υποδομές διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας, τις υπηρεσίες U-space και τα ψηφιακά συστήματα αεροπορίας, καθώς και εναρμονισμένη εφαρμογή σε επίπεδο ΕΕ για την πρόληψη του κατακερματισμού, των ρυθμιστικών αποκλίσεων και της αύξησης της πολυπλοκότητας του εναέριου χώρου.

1.4. Υποστηρίζει την αντιμετώπιση των κινδύνων που σχετίζονται με τα αερόστατα και τα εναέρια συστήματα που βασίζονται σε αερόστατα, όπως μεταξύ άλλων οι δραστηριότητες παρακολούθησης, οι δραστηριότητες που προκαλούν διαταραχές και οι υβριδικές απειλές, με μέριμνα ώστε οι μηχανισμοί εντοπισμού, παρακολούθησης και αντιμετώπισης να καλύπτουν εναέριες απειλές που κινούνται με χαμηλή ταχύτητα και σε μεγάλο ύψος.

1.5. Επικροτεί την ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης στον τομέα των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων και αναγνωρίζει την οικονομία χαμηλού υψομέτρου ως ευκαιρία για τη δημιουργία μελλοντικών ευρωπαϊκών οικονομικών πλεονεκτημάτων και ως κινητήρια δύναμη καινοτομίας, ανταγωνιστικότητας και εξαγωγικών ευκαιριών, με έμφαση μεταξύ άλλων στη χρήση δρόνων από τους γεωργούς σε τομείς όπως η γεωργία ακριβείας, η παρακολούθηση των καλλιεργειών και η αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων γεωργία, καθώς και η εφοδιαστική, η προστασία του περιβάλλοντος, η αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και η διαχείριση των υποδομών. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι τα μέτρα της ΕΕ πρέπει να διασφαλίσουν δίκαιη πρόσβαση για τις μικρομεσαίες και τις νεοφυείς επιχειρήσεις, αναγνωρίζοντας τις επιχειρήσεις αυτές καθώς και τους εξειδικευμένους συνεργατικούς σχηματισμούς ως ευέλικτους φορείς καινοτομίας. Η ΕΟΚΕ ζητεί την επίτευξη της μετάβασης από την αρχική ιδέα και το πρωτότυπο στη βιομηχανική παραγωγή, την ευρύτερη χρήση δοκιμαστηρίων και περιβαλλόντων δοκιμών, καθώς και τη δημιουργία προβλέψιμης μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, μεταξύ άλλων στο μελλοντικό ΠΔΠ. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η ανταγωνιστικότητα, η ικανότητα για καινοτομία και η βιομηχανική ανθεκτικότητα πρέπει να αποτελούν βασικούς στόχους της πολιτικής της ΕΕ για τους δρόνους και την αντιμετώπισή τους: τάσσεται υπέρ της διαμόρφωσης εναρμονισμένου πλαισίου της ΕΕ, το οποίο θα βασίζεται στις προσεγγίσεις «πιστοποίηση μία φορά — χρήση σε επίπεδο ΕΕ» και «απλούστευση εκ σχεδιασμού», ώστε να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση και το κόστος και, παράλληλα, να διατηρηθούν υψηλά πρότυπα ασφαλείας.

1.6. Αναγνωρίζει ότι η επέκταση της παραγωγής σε ευρύτερη (μαζική) κλίμακα είναι πολύ σημαντική, αλλά ζητεί ευέλικτες δημόσιες συμβάσεις, στενότερη συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων και της βιομηχανίας με στόχο την κινητοποίηση των παραγωγικών ικανοτήτων της ΕΕ και την ενσωμάτωση καινοτόμων λύσεων στη λειτουργία των αμυντικών συστημάτων, όπως μεταξύ άλλων οι λύσεις αναχαίτισης χαμηλού κόστους και μαζικής παραγωγής.

1.7. Υποστηρίζει την προτεινόμενη δέσμη μέτρων για την ασφάλεια ως προς τους δρόνους, μεταξύ άλλων τις αυξημένες απαιτήσεις καταχώρισης, αναγνώρισης και ιχνηλασιμότητας, ιδίως για τους μικροδρόνους και τους νανοδρόνους, υπογραμμίζοντας, παράλληλα, ότι η ρύθμιση πρέπει να παραμείνει αναλογική, βασιζόμενη στον κίνδυνο και υποστηρικτική της καινοτομίας. Η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη εφαρμογής επιχειρησιακά τεκμηριωμένης προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή όσον αφορά την πιστοποίηση δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τους τεχνολογικούς κύκλους και τη συμβολή της βιομηχανίας, των φορέων εκμετάλλευσης και των χρηστών πρώτης γραμμής, προκειμένου να μειωθεί το χάσμα μεταξύ καινοτομίας και ανάπτυξης.

1.8. Υπογραμμίζει την ανάγκη για σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των αρχών πολιτικής αεροπορίας, των αρχών επιβολής του νόμου, των στρατιωτικών παραγόντων και των φορέων εκμετάλλευσης υποδομών. Παραπέμπει εν προκειμένω στη γνωμοδότηση TEN/792 της ΕΟΚΕ⁽¹⁾, στην οποία τονίζεται η ανάγκη εξασφάλισης κατάλληλου συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων αρχών. Η ΕΟΚΕ θα συνιστούσε να μην μεταβιβαστούν καθήκοντα ασφαλείας ή επιβολής του νόμου σε υπαλλήλους της διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας ή σε άλλους υπαλλήλους που επιτελούν κρίσιμο ρόλο για την ασφάλεια, και ζητεί τη διαμόρφωση πλαισίου της ΕΕ, το οποίο θα καθορίζει κατώτατα όρια παρέμβασης και επιτρεπόμενα αντίμετρα.

1.9. Τονίζει τη διοικητική, επιχειρησιακή και ανθρώπινη διάσταση των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων: οι επαγγελματίες της αεροπορίας πρώτης γραμμής πρέπει να συμμετέχουν στον σχεδιασμό, τις δοκιμές και την ανάπτυξη, ενώ δεν θα πρέπει να ανατίθενται πρόσθετες αρμοδιότητες χωρίς επαρκή στελέχωση, κατάρτιση, τεχνική υποστήριξη και πόρους. Η ΕΟΚΕ ζητεί να ενισχυθεί η στήριξη στα προγράμματα κατάρτισης για τους φορείς εκμετάλλευσης δρόνων, το προσωπικό της αεροπορίας, τους μηχανικούς, τους ειδικούς στον τομέα της ΤΝ, τους εμπειρογνώμονες στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και τους φορείς πολιτικής ασφαλείας, και μεταξύ άλλων την ανάπτυξη συνεργασιών με πανεπιστημιακά ιδρύματα, αλλά και πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, με ενίσχυση, παράλληλα, της συμμετοχής των γυναικών και των υποεκπροσωπούμενων ομάδων στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM), της αεροπορίας και της ασφαλείας.

(¹) ΕΕ C, C/2025/5143, 28.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/5143/oj>.

1.10. Επισημαίνει ότι οι προηγμένες τεχνολογίες εντοπισμού και επιτήρησης, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων που βασίζονται στην ΤΝ και των συστημάτων πολλαπλών αισθητήρων, των συστημάτων παρακολούθησης που βασίζονται στις τηλεπικοινωνίες και των ασφαλών ψηφιακών λύσεων του δικτύου 5G/6G για τον εναέριο χώρο, καθιστούν επιβεβλημένη την πρόβλεψη εγγυήσεων για τη διαφάνεια, τη λογοδοσία, την κυβερνοασφάλεια, την ιδιωτικότητα και την προστασία των δεδομένων. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι τα συστήματα που υποστηρίζονται από την ΤΝ, τα άκρως αυτοματοποιημένα ή αυτόνομα συστήματα πρέπει να εξακολουθούν να συνάδουν με τις αρχές του πλαισίου της ΕΕ για την ΤΝ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η ουσιαστική ανθρώπινη εποπτεία, η διαφάνεια και η λογοδοσία, όταν μάλιστα λαμβάνονται κρίσιμες για την ασφάλεια αποφάσεις ή υπάρχει αλληλεπίδραση με τους ανθρώπους ως χειριστές.

1.11. Υποστηρίζει τα μέτρα για την προστασία των κρίσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων, την ανάπτυξη αντιδρονικών συστημάτων και τις ομαδοποιημένες προμήθειες, τονίζοντας, παράλληλα, ότι πρέπει να αξιολογηθούν οι οικονομικές, επιχειρησιακές και νομικές επιπτώσεις, καθώς και οι επιπτώσεις στο επίπεδο της ευθύνης και του εργατικού δυναμικού, ιδίως για τους μικρότερους φορείς εκμετάλλευσης. Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές υποδομές, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη διαμόρφωση ανάλογων του κινδύνου εθνικών γεωγραφικών ζωνών, από κοινού με τους φορείς εκμετάλλευσης σιδηροδρόμων και τους διαχειριστές υποδομών, με στόχο την αντιμετώπιση των κινδύνων που απειλούν την ασφάλεια των ΣμηΕΑ (συστήματα μη επανδρωμένων αεροσκαφών).

1.12. Υπογραμμίζει ότι η στρατιωτική διάσταση και η διάσταση της ασφάλειας είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τα κράτη μέλη της ανατολικής πτέρυγας και της Βαλτικής, δεδομένων των γεωπολιτικών εντάσεων, των κινδύνων για την ασφάλεια των συνόρων, των υβριδικών και συμβατικών στρατιωτικών απειλών και των τρωτών σημείων των κρίσιμων υποδομών. Τονίζει ότι πρέπει να αξιοποιηθεί η πρακτική εμπειρία των εταιρειών, των δημόσιων αρχών και των φορέων διαχείρισης κρίσεων σε αυτές τις περιοχές, στις οποίες οι απειλές από δρόνους αποτελούν καθημερινή πραγματικότητα. Ζητεί την παροχή ειδικής στήριξης από την ΕΕ, όπως στοχευμένη χρηματοδότηση, μέσα προστασίας των υποδομών και μηχανισμούς αντιστάθμισης κινδύνου.

1.13. Υποστηρίζει την ενίσχυση της συνεργασίας με την Ουκρανία και το ΝΑΤΟ, επισημαίνοντας την πείρα της Ουκρανίας στα αντιδρονικά μέτρα και στη μαζική παραγωγή συστημάτων αναχαίτισης, τονίζοντας, παράλληλα, την ανάγκη συμμόρφωσης με τα πρότυπα ασφάλειας της ΕΕ, την αυτονομία της εξωτερικής πολιτικής των κρατών μελών, τη ρυθμιστική αυτονομία και τη στρατηγική ανθεκτικότητα.

1.14. Τονίζει ότι οι τεχνολογίες διπλής χρήσης και η πολιτικοστρατιωτική ολοκλήρωση θα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο του σχεδίου δράσης, το οποίο θα περιλαμβάνει εναρμονισμένη χρηματοδότηση για πολιτικούς και αμυντικούς σκοπούς, διαλειτουργικά πρότυπα και ολοκληρωμένα οικοσυστήματα καινοτομίας που θα υπόκεινται σε σαφείς θεσμικές ρυθμίσεις, πολιτική εποπτεία, διακριτούς ρόλους και λογοδοσία. Η ΕΟΚΕ τονίζει τη στρατηγική σημασία της αρχιτεκτονικής λογισμικού, η οποία περιλαμβάνει τα συστήματα διοίκησης και ελέγχου, την ΤΝ, αυτόνομες ικανότητες και την ασφαλή ενσωμάτωση δεδομένων. Ζητεί να εφαρμοστεί στρατηγική πρόβλεψης και «ανίχνευση προοπτικών» για τον εντοπισμό ρηξικέλευθων τεχνολογιών, όπως μεταξύ άλλων είναι οι κβαντικές τεχνολογίες, καθώς και τα αυτόνομα συστήματα επόμενης γενιάς.

1.15. Ζητεί να ενισχυθεί ο συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ μέσω της εργαλειοθήκης για την ασφαλή χρήση των δρόνων, των εργαλείων εκτίμησης κινδύνου, των συστημάτων δοκιμών, του κέντρου αριστείας της ΕΕ για την αντιμετώπιση των δρόνων, του ενωσιακού δικτύου κέντρων δοκιμών πολιτικής άμυνας και του βιομηχανικού φόρουμ για την αντιμετώπιση των δρόνων, με σεβασμό, παράλληλα, στις εθνικές αρμοδιότητες των κρατών μελών στον τομέα της ασφάλειας. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι τα μέσα αυτά θα πρέπει να υποστηρίζουν τη σταδιακή, βήμα προς βήμα μετάβαση από τα εθελοντικά μέτρα και συστήματα στις υποχρεωτικές απαιτήσεις σε επίπεδο ΕΕ, όταν αυτό δικαιολογείται από τον κίνδυνο, τις διασυννοιακές ανάγκες στο επίπεδο της ασφάλειας και τη λειτουργική εμπειρία, με σημείο αφετηρίας τις δραστηριότητες υψηλού κινδύνου, τους ευαίσθητους χώρους και τις κρίσιμες υποδομές.

1.16. Ζητεί να εφαρμοστεί προσέγγιση για το σύνολο της κοινωνίας, με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, της βιομηχανίας, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των δημόσιων αρχών, των φορέων εκμετάλλευσης υποδομών και της κοινωνίας των πολιτών στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση, προκειμένου να ενισχυθούν η ετοιμότητα, η ανθεκτικότητα και η αποδοχή από το κοινό. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η μακροπρόθεσμη επιτυχία του σχεδίου δράσης θα εξαρτηθεί από τη δυνατότητα λειτουργικής εφαρμογής, τη νομική σαφήνεια, την αποδοχή από το κοινό και την ικανότητά του να επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της ασφάλειας, της προστασίας, της οικονομικής ανάπτυξης, της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

1.17. Λαμβάνει υπόψη τη συμπληρωματική γνωμοδότηση της CCMI και τονίζει την επιτακτική ανάγκη να αυξηθούν σημαντικά το ευρωπαϊκό βιομηχανικό δυναμικό και η ανταγωνιστικότητα στον τομέα των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να υπάρχει επαρκής και προβλέψιμη ζήτηση, να αυξηθεί η στήριξη για τη βιομηχανική επέκταση και να ενισχυθεί η στρατηγική αυτονομία μέσω της κατασκευής συστημάτων εντός της ΕΕ («Made in EU»), μεταξύ άλλων μέσω της πράξης για την επιτάχυνση της βιομηχανικής παραγωγής· ζητεί να μειωθούν οι εξωτερικές εξαρτήσεις, να δημιουργηθούν ποιοτικές θέσεις εργασίας και να ορισθούν ισχυρά κοινωνικά πρότυπα, καθώς και να εξασφαλιστούν η ασφαλής πρόσβαση στις κρίσιμες πρώτες ύλες και η ανθεκτικότητα των αλυσίδων εφοδιασμού, σύμφωνα με την πράξη για τις κρίσιμες πρώτες ύλες· τονίζει την ανάγκη να ενισχυθεί η τεχνολογική αυτοδυναμία μέσω της έρευνας, της καινοτομίας και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων μέσω του μελλοντικού Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, και υποστηρίζει το βιομηχανικό φόρουμ για τους δρόνους και τα αντιδρονικά συστήματα με στόχο τη βελτίωση του συντονισμού και την επιτάχυνση της βιομηχανικής επέκτασης.

2. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.1

2.1. Το σχέδιο δράσης ανταποκρίνεται στην ολοένα και συχνότερη παράνομη χρήση των δρόμων και στη διασυνοριακή έκθεση των κρίσιμων υποδομών. Η ενίσχυση του εντοπισμού, της ετοιμότητας και της αποτροπής πρέπει να παραμείνει αναλογική και να συμβαδίζει με τα θεμελιώδη δικαιώματα. Η ενοποίηση με τις τηλεπικοινωνιακές υποδομές απαιτεί επίσης συντονισμό των ρυθμίσεων για την αεροπορία, την κυβερνοασφάλεια και τις τηλεπικοινωνίες.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.2

2.2. Οι πρόσφατες συγκρούσεις καταδεικνύουν ότι οι δυνατότητες των δρόμων και των αντιδρονικών συστημάτων εξελίσσονται με πρωτοφανή ταχύτητα. Ο αργός ρυθμός της ρύθμισης, των δημόσιων συμβάσεων και της βιομηχανικής μαζικής παραγωγής ενέχει τον κίνδυνο της τεχνολογικής απαξίωσης, της εξάρτησης από τρίτες χώρες και της μείωσης της επιχειρησιακής αυτονομίας.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.3

2.3. Η αεροπορία είναι ένα κρίσιμο για την ασφάλεια σύστημα, όπου οι ήσσονος σημασίας διαταραχές μπορούν να κλιμακωθούν. Τα ηλεκτρονικά, κινητικά και βασιζόμενα στην επικοινωνία μέτρα αναχαίτισης των δρόμων έχουν τη δυνατότητα να παρεμποδίζουν τα συστήματα επικοινωνίας, αεροπλοΐας και επιτήρησης, τις πτητικές λειτουργίες αεροσκαφών και τις διαδικασίες διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας. Συνεπώς, η πιστοποίηση, η επικύρωση, η παρακολούθηση και η διαλειτουργικότητα με τις υποδομές διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας, τις υποδομές U-space και τις ψηφιακές αεροπορικές υποδομές έχουν καίρια σημασία.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.4

2.4. Περιστατικά στα οποία εμπλέκονται αερόστατα και άλλα ιπτάμενα αντικείμενα που κινούνται με χαμηλή ταχύτητα και σε μεγάλο ύψος αποκαλύπτουν ένα επιχειρησιακό κενό. Οι μηχανισμοί εντοπισμού, ταξινόμησης και αντιμετώπισης θα πρέπει να καλύπτουν τις εναέριες απειλές, και όχι μόνο τους συμβατικούς δρόνους.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.5

2.5. Ένα ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό οικοσύστημα δρόνων πρέπει να χαρακτηρίζεται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, νεοφυείς επιχειρήσεις, συνεργατικούς σχηματισμούς, δοκιμαστήρια, περιβάλλοντα δοκιμών και σταθερή χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων μέσω της υποστήριξης των σχετικών βιομηχανικών πρωτοβουλιών σε επίπεδο ΕΕ, όπως η πράξη για την επιτάχυνση της βιομηχανικής παραγωγής. Η ταχύτερη μετάβαση από την αρχική ιδέα στη βιομηχανική κλίμακα, σε συνδυασμό με την πρακτική πείρα των γεωργών στη γεωργία ακριβείας, θα ενισχύσει την καινοτομία, την ανθεκτικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού και την οικονομία χαμηλού υψομέτρου και θα αποτελέσει πηγή μελλοντικού ευρωπαϊκού οικονομικού πλεονεκτήματος, τεχνολογικής κυριαρχίας, εξαγωγικού δυναμικού και ποιοτικών θέσεων εργασίας.

2.6. Ο κατακερματισμός της πιστοποίησης και η ρυθμιστική επιβάρυνση υπονομεύουν τη συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τη βιομηχανική μαζική παραγωγή. Οι προσεγγίσεις «πιστοποίηση μία φορά — χρήση σε επίπεδο ΕΕ» και «απλούστευση εκ σχεδιασμού» θα μειώσουν το κόστος, θα βελτιώσουν τη νομική σαφήνεια και θα επιταχύνουν την ανάπτυξη, χωρίς να υποβαθμίσουν τα πρότυπα ασφάλειας.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.6

2.7. Η μαζική παραγωγή είναι αναγκαία, αλλά η πείρα της Ουκρανίας καταδεικνύει ότι οι κύκλοι καινοτομίας μπορούν να είναι πολύ σύντομοι και να διαρκούν εβδομάδες ή ημέρες. Οι ευέλικτες δημόσιες συμβάσεις, η ενωσιακή στήριξη της καινοτομίας όπως η πρωτοβουλία AGILE, η προοδευτική ανάπτυξη με χρήστες πρώτης γραμμής και οι προσαρμοστικές αλυσίδες εφοδιασμού είναι απαραίτητες ώστε τα συστήματα να παραμένουν χρήσιμα και αποδοτικά από πλευράς κόστους έναντι των μαζικών απειλών από δρόνους.

2.8. Η αυτονομία της αλυσίδας εφοδιασμού πρέπει να καλύπτει κατασκευαστικά στοιχεία και εισροές, όπως οι αισθητήρες, οι συσσωρευτές, οι ασφαλείς επικοινωνίες, τα συστήματα ΤΝ, οι τεχνολογίες που λαμβάνουν υπόψη την κυβερνοασφάλεια, οι κρίσιμες πρώτες ύλες και οι σπάνιες γαίες, σύμφωνα με τις πρωτοβουλίες της ΕΕ για τη βιομηχανική ανθεκτικότητα.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.7

2.9. Τα αναβαθμισμένα συστήματα καταχώρισης, αναγνώρισης και ιχνηλασιμότητας ενισχύουν τη λογοδοσία, αλλά πρέπει να συνεχίσουν να βασίζονται στον κίνδυνο. Η πιστοποίηση θα πρέπει να είναι περισσότερο επιχειρησιακά τεκμηριωμένη και να βασίζεται σε δοκιμαστήρια και δοκιμές σε πραγματικές συνθήκες.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.8

2.10. Ο νομικός και θεσμικός κατακερματισμός επηρεάζει την αντιμετώπιση των δρόνων. Είναι αναγκαίο να διαμορφωθεί πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ που θα καθορίζει ρόλους, αρμοδιότητες, κατώτατα όρια παρέμβασης και επιτρεπόμενα μέτρα, ενώ το κρίσιμο για την ασφάλεια προσωπικό της αεροπορίας δεν πρέπει να αναλαμβάνει ρόλους σχετικούς με την επιβολή του νόμου ή την ασφάλεια.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.9

2.11. Οι άνθρωποι ως χειριστές παραμένουν στο επίκεντρο. Η επιτυχής ανάπτυξη απαιτεί συμμετοχή στην πρώτη γραμμή, επαρκή στελέχωση, εξειδικευμένη κατάρτιση, τεχνική υποστήριξη και χρηματοδότηση. Η κατάρτιση μηχανικών, ειδικών στον τομέα της ΤΝ, εμπειρογνομώνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, χειριστών και δρόνων στον τομέα της πολιτικής ασφάλειας είναι επίσης αναγκαία για την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων και των δημογραφικών ελλείψεων.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.10

2.12. Ο εντοπισμός με τη χρήση ΤΝ, η παρακολούθηση των τηλεπικοινωνιών και τα αυτοματοποιημένα συστήματα εγείρουν ζητήματα πρόσβασης στα δεδομένα, διατήρησης δεδομένων, κυβερνοασφάλειας, διαφάνειας, κατανόησης, μεροληψίας και λογοδοσίας. Οι σχετικές τεχνολογίες θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις αρχές του πλαισίου της ΕΕ για την ιδιωτικότητα, την προστασία των δεδομένων και την ΤΝ, συμπεριλαμβανομένης της ουσιαστικής ανθρώπινης εποπτείας. Στο πλαίσιο του κανονισμού της ΕΕ για τα ψηφιακά δίκτυα, και λαμβανομένης υπόψη της γνωμοδότησης ΤΕΝ/879 της ΕΟΚΕ, θα πρέπει να επιταχυνθεί η ανάπτυξη λύσεων που βασίζονται στην τεχνολογία 6G, μεταξύ άλλων μέσω της διερεύνησης των ειδικών δυνατοτήτων του φάσματος των ραδιοσυχνοτήτων για τις παρεμβάσεις των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.11

2.13. Η προστασία των κρίσιμων υποδομών συνεπάγεται δαπάνες για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, τη συντήρηση, την ευθύνη, τη λειτουργία και το εργατικό δυναμικό. Οι μικρότεροι φορείς εκμετάλλευσης ενδέχεται να αντιμετωπίσουν δυσανάλογη επιβάρυνση και πρέπει να συμμορφώνονται με ειδικά προσαρμοσμένες απαιτήσεις.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.12

2.14. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη της ανατολικής πτέρυγας και της Βαλτικής αντιμετωπίζουν μεγαλύτερους γεωπολιτικούς και υβριδικούς κινδύνους. Η ειδική στήριξη, τα εργαλεία προστασίας υποδομών και οι μηχανισμοί αντιστάθμισης κινδύνου θα ενισχύσουν την κοινή ανθεκτικότητα της ΕΕ.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.13

2.15. Η συνεργασία με το ΝΑΤΟ, και ιδίως με την Ουκρανία, μπορεί να προσφέρει διδάγματα σχετικά με την κατάρτιση, την καινοτομία και την παραγωγή συστημάτων αναχαίτισης, αλλά πρέπει να σέβεται τα πρότυπα ασφάλειας της ΕΕ, την αυτονομία της εξωτερικής πολιτικής των κρατών μελών και τη ρυθμιστική αυτονομία.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.14

2.16. Η πολιτικοστρατιωτική συνεργασία και η καινοτομία διπλής χρήσης μπορούν να αποδεσμεύσουν συνέργειες μεταξύ των εμπορικών τεχνολογιών και των τεχνολογιών ασφαλείας, εάν βασίζονται σε σαφείς ρόλους, πολιτική εποπτεία και διαλειτουργικά πρότυπα. Οι ικανότητες της Ευρώπης όσον αφορά το λογισμικό, τα συστήματα διοίκησης και ελέγχου, την ΤΝ και την ενοποίηση συστημάτων είναι καίριας σημασίας για την κυριαρχία και την ανταγωνιστικότητα.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.15

2.17. Για τον συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν η εργαλειοθήκη για την ασφαλή χρήση των δρόμων, δίκτυα δοκιμών, κέντρα αριστείας και βιομηχανικά φόρουμ, με σεβασμό στις εθνικές αρμοδιότητες στον τομέα της ασφάλειας και με τη δημιουργία εμπιστοσύνης σε κάθε μετάβαση από εθελοντικά σε πιο συντονισμένα ή υποχρεωτικά μέτρα. Η μετάβαση αυτή θα πρέπει να τεκμηριώνεται με στοιχεία, να είναι αναλογική και να στηρίζεται από σαφή καθοδήγηση, χρονοδιαγράμματα και μεταβατικές περιόδους, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους μικρότερους φορείς εκμετάλλευσης.

Επιχειρήματα υπέρ της σύστασης 1.16

2.18. Για να υπάρξει ετοιμότητα, ανθεκτικότητα και αποδοχή από το κοινό είναι αναγκαίο να εφαρμοστεί προσέγγιση που θα αφορά το σύνολο της κοινωνίας, με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, της βιομηχανίας, των δημόσιων αρχών και της κοινωνίας των πολιτών. Η στρατηγική πρόβλεψης αναμένεται να συμβάλει στην προετοιμασία ενόψει της ανάπτυξης ρηξικέλευθων τεχνολογιών, όπως οι κβαντικές τεχνολογίες, καθώς και τα αυτόνομα συστήματα επόμενης γενιάς.

Βρυξέλλες, 15 Ιουλίου 2026.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Séamus BOLAND

Σημείωση: Η συμπληρωματική γνωμοδότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Βιομηχανικών Μεταλλαγών της ΕΟΚΕ (Βιομηχανία δρόμων και αντιδρόμων: ενίσχυση της αμυντικής ετοιμότητας της ΕΕ) επισυνάπτεται στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Σχέδιο δράσης για την ασφαλή χρήση και αντιμετώπιση των δρόμων». Οι κύριες συστάσεις της γνωμοδότησης της CCMΙ συνοψίζονται στο σημείο 1.5 της γνωμοδότησης της ΕΟΚΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

CCMI/265

Βιομηχανία δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων: ενίσχυση της αμυντικής ετοιμότητας της ΕΕ**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ****Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών****Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Σχέδιο δράσης για την ασφαλή χρήση και αντιμετώπιση των δρόνων****(συμπληρωματική γνωμοδότηση στη γνωμοδότηση TEN/883 — Σχέδιο δράσης για την ασφαλή χρήση και αντιμετώπιση των δρόνων)**

COM(2026) 81 final

Εισηγητής: **John COMER**Συνεισηγητής: **Christophe TYTGAT**

Σύμβουλοι	Frank ALLEN (για τον εισηγητή της Ομάδας III) Małgorzata DAROWSKA (για τον συνεισηγητή της Ομάδας I)
Νομική βάση	Άρθρο 56 παράγραφος 1 του Εσωτερικού Κανονισμού
Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή, H/M/EEEE
Νομική βάση	Άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο όργανο	Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών
Έγκριση από την CCMI	11.6.2026
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	31/0/0
Έγκριση από την Ολομέλεια	H/M/EEEE
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	...
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	.../.../...

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προτάσεις του σχεδίου δράσης για τη βιομηχανία δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων με σκοπό την ενίσχυση της αμυντικής ετοιμότητας της ΕΕ. Ο χάρτης πορείας για την αμυντική ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030 καθιστά τους δρόνους εμβληματική προτεραιότητα. Κεντρικό στοιχείο του σχεδίου αυτού είναι το «τείχος των δρόνων», ένα δικτυωμένο αντιδρονικό σύστημα που σχεδιάζει να αναπτύξει η ΕΕ. Ο χάρτης πορείας της Επιτροπής εστιάζει ιδιαίτερα στη βιομηχανία και έχει ως στόχο να τονώσει την ευρωπαϊκή παραγωγή αμυντικών συστημάτων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι δρόνοι υψηλής τεχνολογίας και χαμηλού κόστους, οι δορυφόροι παρακολούθησης και επικοινωνίας, τα όπλα ακτινών λέιζερ, τα μικροκύματα, οι οπτικοί και ακουστικοί ανιχνευτές, καθώς και τα αντιπυραυλικά-αντιβαλλιστικά συστήματα. Είναι αναγκαίο να καταρτιστεί εντατικό πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας, το οποίο θα συντονιστεί με τους στόχους του χάρτη πορείας για την αμυντική ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030. Η παρούσα γνωμοδότηση συμπληρώνει τη σχετική γνωμοδότηση TEN/883, εξετάζοντας την ειδική βιομηχανική διάσταση αυτού του θέματος.

1.2. Η ΕΟΚΕ συνιστά να δοθεί άμεση προτεραιότητα στην ταχεία και ουσιαστική αύξηση του βιομηχανικού δυναμικού και της ανταγωνιστικότητας στην κατασκευή δρόμων και αντιδρονικών συστημάτων. Μία από τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η αμυντική ετοιμότητα της ΕΕ είναι η τρέχουσα έλλειψη βιομηχανικού δυναμικού για την κατασκευή δρόμων και αντιδρονικών συστημάτων. Στις βασικές δυσκολίες περιλαμβάνονται οι ανεπαρκείς όγκοι παραγωγής, το υψηλό μοναδιαίο κόστος και η περιορισμένη επιχειρησιακή ανατροφοδότηση. Παρότι το σχέδιο δράσης προτείνει σημαντικές επενδύσεις για την ανάπτυξη βιομηχανικού δυναμικού, μεταξύ άλλων μέσω πολιτικο-στρατιωτικών συνεργειών, τα μέτρα αυτά από μόνα τους ενδέχεται να μην επαρκούν για την επίτευξη του απαιτούμενου επιπέδου βιομηχανικής επέκτασης. Παράλληλα, το βιομηχανικό δυναμικό πρέπει να υποστηρίζεται από επαρκές επίπεδο ζήτησης, το οποίο επιτυγχάνεται με μέτρα όπως η συγκέντρωση της ζήτησης σε επίπεδο ΕΕ, οι πολυετείς συμβάσεις-πλαίσια και οι ελάχιστες εγγυημένες δεσμεύσεις αγοράς, ώστε οι κατασκευαστές δρόμων να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους και να προσφέρουν προοπτικές στο εργατικό τους δυναμικό.

1.3. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη σύνδεση με την επικείμενη πράξη για την επιτάχυνση της βιομηχανικής παραγωγής και ζητεί να συμπεριληφθεί η κατασκευή δρόμων και παρόμοιων τεχνολογιών διπλής χρήσης στο πεδίο εφαρμογής της πράξης αυτής, μεταξύ άλλων στις διατάξεις για την υποχρεωτική προέλευση από την ΕΕ, προκειμένου να δοθεί ώθηση στην παραγωγή προϊόντων εντός της ΕΕ και στη μείωση της εξάρτησης από το εξωτερικό. Ομοίως, υποστηρίζει τη χρήση των δράσεων ενίσχυσης της βιομηχανίας στο πλαίσιο του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία (EDIP) ώστε να δοθεί ώθηση στην παραγωγή δρόμων και αντιδρονικών συστημάτων στην ΕΕ.

1.4. Η ΕΟΚΕ ζητεί την πλήρη εφαρμογή της πράξης για τις κρίσιμες πρώτες ύλες και το σχέδιο δράσης RESourceEU, καθώς και την άρση των περιττών κανονιστικών εμποδίων, προκειμένου να επιταχυνθεί η εξόρυξη και η επεξεργασία σπάνιων γαιών εντός της ΕΕ. Κάθε μείζον υποσύστημα ενός δρόνου εξαρτάται από ειδικά μέταλλα και σπάνιες γαίες, ο εφοδιασμός των οποίων παρουσιάζει επί του παρόντος υψηλή συγκέντρωση εκτός της ΕΕ. Επομένως, η ενίσχυση του ευρωπαϊκού δυναμικού κατασκευής δρόμων εξαρτάται από την ασφαλή πρόσβαση σε αυτά τα υλικά και από τις ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού.

1.5. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι η τεχνολογική κυριαρχία της Ευρώπης και η παραγωγή τεχνολογιών δρόμων και παρόμοιων τεχνολογιών διπλής χρήσης εντός της ΕΕ είναι αναγκαίες. Υπογραμμίζει ότι η στρατηγική αυτονομία προϋποθέτει την πρωτοκαθεδρία σε βασικούς τομείς γνώσης. Τέτοιοι τομείς είναι η μηχανική, τα τεχνολογικά κέντρα, η μεταφορά τεχνολογίας, οι δεξιότητες, η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας και οι παραγωγικές δυνατότητες στο σύνολο της αλυσίδας εφοδιασμού, μεταξύ άλλων στα βασικά κατασκευαστικά στοιχεία και στις κρίσιμες πρώτες ύλες. Η ΕΟΚΕ ζητεί επίσης να δημιουργηθεί ολοκληρωμένο δίκτυο συστημάτων (όπως ραντάρ και δορυφόροι) —ένα «τείχος δρόμων» που θα λειτουργεί σε πλήρη κλίμακα— το οποίο θα εντοπίζει, θα παρακολουθεί και θα προστατεύει από κακόβουλες τεχνολογίες διπλής χρήσης (μεταξύ άλλων και από αντιδρονικά συστήματα). Ως εκ τούτου, υποστηρίζει τα σχέδια της ΕΕ να εγκαταστήσει το σύστημα αυτό κατά μήκος της ανατολικής πτέρυγας της Ευρώπης, ζητώντας παράλληλα την εγκατάστασή του οπουδήποτε εντοπίζονται αδυναμίες —στον αέρα, στην ξηρά, στη θάλασσα ή κάτω από τη θάλασσα. Η εγκατάσταση αυτή θα πρέπει να συνδυαστεί με την αξιοποίηση των τοπικών δυνατοτήτων κατασκευής, ενοποίησης, συντήρησης και υποστήριξης στα κράτη μέλη πρώτης γραμμής, προκειμένου να ενισχυθεί η επιχειρησιακή ανθεκτικότητα, να γίνουν μικρότερες οι αλυσίδες εφοδιασμού και να βελτιωθεί η ασφάλεια του εφοδιασμού. Τέλος, η εξασφάλιση επαρκούς δυναμικού παραγωγής και αποθήκευσης δρόμων και αντιδρονικών συστημάτων έχει ζωτική σημασία για την άμυνα της Ευρώπης.

1.6. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η ανταγωνιστικότητα πρέπει να αποτελεί κεντρικό σημείο εστίασης στην κατασκευή δρόμων. Στο πλαίσιο αυτό, η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ παρουσιάζει ιδιαίτερες δυνατότητες σε τομείς όπως το λογισμικό, η τεχνητή νοημοσύνη και η ανεξαρτησία και ασφάλεια των δεδομένων, παράλληλα με την ανάπτυξη υλισμικού. Συνεπώς, οι κατασκευαστές της ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσουν να ενισχύουν την ανταγωνιστικότητά τους, ιδίως όσον αφορά τις ικανότητες που βασίζονται σε λογισμικό. Ως εκ τούτου, η χρηματοδότηση και οι δημόσιες συμβάσεις της ΕΕ θα πρέπει να ορίζουν σαφή κριτήρια για τον σχεδιασμό που καθορίζεται από το λογισμικό, την αυτονομία στο όχημα, τη δυνατότητα αναβάθμισης και το ελεγχόμενο από την ΕΕ υλικολογισμικό, τα οποία θα υποστηρίζονται από ανοικτά πρότυπα διαλειτουργικότητας, μεταξύ άλλων από τη συμφωνία τυποποίησης του NATO και άλλα αναγνωρισμένα συμμαχικά πρότυπα.

1.7. Η ΕΟΚΕ ζητεί το μελλοντικό Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας στο επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (2028-2034) να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα και παραγωγή εναλλακτικών στις σπάνιες γαίες υλικών, αλλά και άλλων σημαντικών κατασκευαστικών στοιχείων, προκειμένου να μειωθεί η έκθεση της ΕΕ σε εξωτερικές αλυσίδες εφοδιασμού. Τονίζει επίσης την ανάγκη να αυξηθούν οι επενδύσεις στις διαδικασίες ανακύκλωσης με στόχο την ανάκτηση όλων των σημαντικών κατασκευαστικών στοιχείων και την επανένταξή τους στην παραγωγή. Τα μέτρα αυτά είναι θεμελιώδους σημασίας για την ενίσχυση του βιομηχανικού δυναμικού της ΕΕ στην κατασκευή δρόμων και τη διασφάλιση ανθεκτικών αλυσίδων εφοδιασμού.

1.8. Η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι το σχέδιο δράσης αναγνωρίζει ότι οι επενδύσεις της ΕΕ θα πρέπει να επικεντρωθούν σε σαφώς καθορισμένες προτεραιότητες, καθώς και το σχέδιο της Επιτροπής να δρομολογήσει, από κοινού με τα κράτη μέλη, μια διαδικασία πολιτικοστρατιωτικής βιομηχανικής χαρτογράφησης για τον προσδιορισμό των τεχνολογιών και των ικανοτήτων προτεραιότητας. Η χαρτογράφηση αυτή αναμένεται να εξυπηρετήσει τόσο ιδιωτικά όσο και δημόσια συμφέροντα και να χρησιμοποιηθεί ως βάση τεκμηρίωσης για να πραγματοποιηθούν επενδύσεις με στόχο την ανάπτυξη τεχνολογιών, την ενσωμάτωση των τεχνολογιών αυτών σε συστήματα δρόμων και σε αντιδρονικά συστήματα και την αναγκαία αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη η δίκαιη πρόσβαση στην καινοτομία και η κυριαρχία των δεδομένων.

1.9. Ταυτόχρονα, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη για επαρκή χρηματοδοτική στήριξη στο επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και επαναλαμβάνει ότι η χρηματοδότηση της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ δεν πρέπει να υπονομεύει τους στόχους της κοινωνικής, ψηφιακής και περιβαλλοντικής μετάβασης που είναι ουσιώδεις για την οικονομική ασφάλεια και την κοινωνική σταθερότητα.

1.10. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες της ΕΕ για την ενίσχυση της παραγωγής δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων μέσω σύμπραξης του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής να ενισχύσει τη συμμετοχή της βιομηχανίας με τη σύγκληση βιομηχανικού φόρουμ για τους δρόνους και την αντιμετώπισή τους, βασισμένη στη συμμαχία με την Ουκρανία στον τομέα των δρόνων. Το φόρουμ αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει έναν οργανωμένο διαυλο που θα διοχετεύει τις παρατηρήσεις από την επιχειρησιακή και μαχητική εμπειρία στους υπεύθυνους διαμόρφωσης των προδιαγραφών επιδόσεων, όπως μεταξύ άλλων τα διδάγματα που αντλούνται από τις συνθήκες ανάπτυξης στο πεδίο. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να διερευνήσει επιλογές για συμπράξεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα με σκοπό την αντιμετώπιση βασικών τεχνολογικών κενών και τη στήριξη της εκβιομηχάνισης των συστημάτων δρόνων και αντιμετώπισής τους που παράγονται στην ΕΕ.

1.11. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να διασφαλίζουν επαρκή προσφορά μηχανικών και τεχνικών δρόνων, οι οποίοι αποτελούν απαραίτητη βάση για την επέκταση της παραγωγικής και εφοδιαστικής ικανότητας στην ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, επαναλαμβάνει την έκκλησή της για ένα ευρωπαϊκό σύμφωνο αμυντικών δεξιοτήτων με σκοπό τη στήριξη ενός ειδικευμένου βιομηχανικού εργατικού δυναμικού, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης εξειδικευμένων υποδομών κατάρτισης σε συνεργασία με κοινωνικούς φορείς, με στόχο την ανάπτυξη ικανοτήτων με διπλή εφαρμογή στη λειτουργία δρόνων και στα συστήματα αντιδρόνων. Η ΕΟΚΕ επιβεβαιώνει επίσης τη σημασία των συνθηκών εργασίας, των ποιοτικών θέσεων εργασίας, των ισχυρών εργασιακών προτύπων, της περιφερειακής ισορροπίας και της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων, καθώς και της προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων, στις προσπάθειες επέκτασης του βιομηχανικού δυναμικού της ΕΕ στον τομέα των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει επίσης τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων και του κοινωνικού διαλόγου στη διατήρηση και την προστασία των ταλέντων.

1.12. Η ΕΟΚΕ καλεί τη βιομηχανία των δρόνων διπλής χρήσης —στρατιωτικών και μη στρατιωτικών— να συμμετάσχει στην αναβάθμιση των δυνατοτήτων μέσω της δημιουργίας συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που θα έχουν ως στόχο την ανάπτυξη και την κατασκευή συστημάτων εντός της ΕΕ, τα οποία θα προστατεύουν κρίσιμες χερσαίες, λιμενικές, θαλάσσιες ή υποθαλάσσιες υποδομές, όπως μεταξύ άλλων ενεργειακά συστήματα, δίκτυα μεταφορών και υποθαλάσσια καλώδια. Η προστασία αυτή θα πρέπει να αναδειχθεί σε προτεραιότητα.

1.13. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι ο χάρτης πορείας για την αμυντική ετοιμότητα ορθώς τονίζει τη σημασία της ψηφιακής διάστασης των εφαρμογών δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων, καθώς και τον αντίκτυπο της στην επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Οι δράσεις που προτείνει η Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης υπηρεσιών U-space⁽¹⁾ και της ενισχυμένης επίγνωσης της κατάστασης, υπογραμμίζουν τον κρίσιμο ρόλο των ψηφιακών υπηρεσιών και δεδομένων. Επομένως, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι όλα τα μέτρα που υποστηρίζονται από χρηματοδότηση της ΕΕ εγγυώνται πλήρως την ασφάλεια και την κυριαρχία των δεδομένων.

1.14. Η ΕΟΚΕ τονίζει τον σημαντικό ρόλο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο οικοσύστημα παραγωγής δρόνων και προστασίας. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις πρέπει να έχουν πρόσβαση σε επαρκή χρηματοδότηση και να είναι σε θέση να μεταβούν από την παραγωγή πρωτοτύπων στη μαζική παραγωγή, ενισχύοντας έτσι την κατασκευή και την προμήθεια δρόνων, αντιδρονικών συστημάτων, καθώς και συστημάτων που στρέφονται κατά των τεχνολογιών διπλής χρήσης.

1.15. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει την ανάγκη προστασίας του θαλάσσιου πεδίου και υπογραμμίζει την ανάγκη ανάπτυξης στιβαρών ναυτικών, παγοθραυστικών, υποβρυχίων δυνατοτήτων και δυνατοτήτων διπλής χρήσης προκειμένου να υποστηριχθεί η άμυνα της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η χρησιμοποίηση προηγμένων τεχνολογιών δρόνων για την περιπολία, την παρακολούθηση και την προστασία των λιμενικών, υδάτινων και υποβρυχίων υποδομών από κακόβουλες δραστηριότητες. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να συσφιχθεί η συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων και της βιομηχανίας ώστε να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο δίκτυο που θα προσφέρει πλήρη εικόνα της κατάστασης με τη χρήση προηγμένων τεχνολογιών μέσω ενός μοναδικού συστήματος αυτόματης λειτουργίας.

2. Γενικές παρατηρήσεις

Επί του παρόντος, το δίκτυο ασφάλειας παραμένει πολύ αποσπασματικό και ασυντόνιστο. Στόχος πρέπει να είναι η δημιουργία μιας πολυεπίπεδης ασπίδας διαλειτουργικών συστημάτων δρόνων με κάλυψη 360 μοιρών έως το 2027. Η βασική πρόκληση είναι η ανάπτυξη επαρκούς παραγωγικού δυναμικού στη βιομηχανία. Η πρόκληση αυτή δεν οφείλεται στην έλλειψη επενδυτικών κεφαλαίων της ΕΕ, αλλά στη δυσκολία να δημιουργηθεί γρήγορα δυναμικό μαζικής παραγωγής δρόνων για την κάλυψη των στρατηγικών απαιτήσεων. Η επέκταση των εγκαταστάσεων παραγωγής θα αποτελέσει πρόκληση.

⁽¹⁾ Το U-space είναι ένα σύνολο νέων υπηρεσιών που βασίζεται σε υψηλό επίπεδο ψηφιοποίησης και αυτοματοποίησης λειτουργιών και ειδικών διαδικασιών, με την υποστήριξη της τεχνητής νοημοσύνης, και έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ασφαλή, αποτελεσματική και προστατευμένη πρόσβαση στον εναέριο χώρο για μεγάλο αριθμό μη επανδρωμένων αεροσκαφών, τα οποία λειτουργούν αυτόματα και πέραν οπτικής επαφής. Η πρωτοβουλία αυτή επιβεβαιώνει τη φιλοδοξία της ΕΕ να αναπτύξει βιώσιμες και ψηφιακές λύσεις κινητικότητας. Πύλη της διαλειτουργικής Ευρώπης — U-space.

2.1. Ο χάρτης πορείας για την αμυντική ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030 ⁽²⁾ καθιστά τους δρόνους εμβληματική προτεραιότητα. Κεντρικό στοιχείο του σχεδίου αυτού είναι το «τείχος των δρόνων», ένα δικτυωμένο αντιδρονικό σύστημα που σχεδιάζει να αναπτύξει η ΕΕ κατά μήκος των ανατολικών συνόρων της Ευρώπης. Το δίκτυο αυτό πρέπει να περιλαμβάνει το πλήρες εύρος του εξοπλισμού προστασίας από δρόνους, όπως ραντάρ, δορυφόρους, παρεμβολείς, συσκευές λείζερ και άλλες ηλεκτρονικές συσκευές.

2.2. Ο χάρτης πορείας της Επιτροπής έχει βιομηχανικό χαρακτήρα και πρέπει να τονώσει τόσο την παραγωγή εντός της ΕΕ, όσο και την αξιακή αλυσίδα αμυντικών συστημάτων ώστε να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η εξάρτηση από τις εισαγωγές. Σήμερα, περίπου το 80 % των προμηθειών στρατιωτικού εξοπλισμού των κρατών μελών της ΕΕ προέρχεται από χώρες εκτός της ΕΕ, κάτι που είναι αντιπαραγωγικό για τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ. Ο στόχος της Επιτροπής για μείωση αυτής της εξάρτησης στο 60 % περίπου έως το 2035 είναι ανεπαρκής και η ΕΟΚΕ ζητεί να τεθεί πιο φιλόδοξος στόχος.

2.3. Κάθε μείζον υποσύστημα ενός δρόνου εξαρτάται από ειδικά μέταλλα και σπάνιες γαίες. Στην κατασκευή δρόνων χρησιμοποιούνται μια σειρά από άλλα στοιχεία, όπως τα ηλεκτρονικά κατασκευαστικά στοιχεία ή η τεχνητή νοημοσύνη, τα οποία ωστόσο δεν είναι διαθέσιμα, ούτε και παράγονται εντός της ΕΕ. Η επέκταση του δυναμικού παραγωγής εντός της ΕΕ επιβραδύνεται λόγω αδυναμιών της αλυσίδας εφοδιασμού. Αυτή η εξάρτηση από τα κρίσιμα κατασκευαστικά στοιχεία που προέρχονται από χώρες εκτός της ΕΕ αποτελεί σημαντικό παράγοντα κινδύνου όσον αφορά την επέκταση της κατασκευής δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων, καθώς και τις αμυντικές δυνατότητες της Ευρώπης.

2.4. Η πράξη για τις κρίσιμες πρώτες ύλες έχει ως στόχο να μειώσει την εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές σπάνιων γαιών, ενώ το σχέδιο δράσης RESourceEU επιταχύνει τους στόχους της στρατηγικής της ΕΕ για τις πρώτες ύλες και διατηρεί και επεκτείνει την παραγωγή πρωτογενών και δευτερογενών κρίσιμων πρώτων υλών στην ΕΕ. Η ΕΕ πρέπει επίσης να αναπτύξει ταχύτατα βιομηχανία εξόρυξης σπάνιων γαιών, προκειμένου να θωρακίσει την ασφάλεια του εφοδιασμού και να αυξήσει το δυναμικό παραγωγής δρόνων. Η ταχεία επέκταση της εξόρυξης σπάνιων γαιών αντιμετωπίζει προκλήσεις που συνδέονται τόσο με περιβαλλοντικά και χωροταξικά ζητήματα όσο και με την αντίθεση του κοινού. Καθίσταται επιτακτική ανάγκη να επεκταθεί η ανακύκλωση όλων των κατασκευαστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή δρόνων.

2.5. Ο χάρτης πορείας για την αμυντική ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030 περιλαμβάνει την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία άμυνας έναντι δρόνων στα εμβληματικά του έργα. Τονίζει επίσης την ανάγκη να ενισχυθεί η βιομηχανική βάση της ΕΕ στον τομέα της άμυνας με τη διασφάλιση ανθεκτικών αλυσίδων εφοδιασμού, την αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της καινοτομίας στον τομέα της άμυνας και την παρακολούθηση του βιομηχανικού δυναμικού. Η ανάπτυξη του αναγκαίου βιομηχανικού δυναμικού βρίσκεται αντιμέτωπη με σημαντικές προκλήσεις.

2.6. Η άμυνα και η ασφάλεια παραμένουν κατά κύριο λόγο υπό την αρμοδιότητα των κρατών μελών. Μολονότι τα κράτη μέλη διατηρούν την πρωταρχική ευθύνη για την εφαρμογή μέτρων ανάσχεσης δρόνων σε περίπτωση κακόβουλων επιδρομών στα σύνορα, η ΕΕ θα πρέπει να παρέχει προστιθέμενη αξία με στοχευμένες ενέργειες, ώστε το ευρωπαϊκό βιομηχανικό οικοσύστημα των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων να είναι σε θέση να ανταπεξέρχεται επαρκώς, ταχύτατα και με ανταγωνιστικό κόστος. Αυτό περιλαμβάνει την ικανότητα μετατροπής της ταχείας καινοτομίας σε βιομηχανική παραγωγή, υπέρβασης του κατακερματισμού της ζήτησης, διασφάλισης των κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού και διατήρησης ειδικευμένου εργατικού δυναμικού σε ολόκληρη την αγορά δρόνων και αμυντικών συστημάτων. Συνεπώς, η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί κρίσιμο προαπαιτούμενο της αναγκαίας επέκτασης του βιομηχανικού δυναμικού και πρέπει να ξεκινήσει άμεσα.

2.7. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2029-2034 προτείνει περαιτέρω σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών της ΕΕ. Η τάση αυτή εγείρει ανησυχίες σχετικά με τον πιθανό πληθωρισμό στις στρατιωτικές προμήθειες, ιδίως στην περίπτωση της κατασκευής δρόνων, όπου η απότομη αύξηση της ζήτησης θα μπορούσε να οδηγήσει σε μειωμένο ανταγωνισμό των τιμών. Απαιτείται κατάλληλος μηχανισμός παρακολούθησης ώστε τα κράτη μέλη και η ΕΕ στο σύνολό της να εξασφαλίζουν τη βέλτιστη σχέση κόστους/οφέλους.

2.8. Το σχέδιο δράσης προτείνει να γίνουν σημαντικές επενδύσεις για την επίτευξη ικανοτήτων μαζικής παραγωγής αναπτύξιμων δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων, με ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των αναδυόμενων καινοτόμων εταιρειών. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς η επιτυχής επέκταση των εν λόγω εταιρειών θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων του σχεδίου δράσης μέσω της αύξησης του παραγωγικού δυναμικού και της βιομηχανικής ανταπόκρισης.

2.9. Η συμμαχία με την Ουκρανία στον τομέα δρόνων έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς δίνει στην ΕΕ τη δυνατότητα να επωφεληθεί από την εκτεταμένη εμπειρία της Ουκρανίας. Η συμμαχία αυτή πρέπει να περιλαμβάνει και άλλους στρατηγικούς τομείς, όπως οι σιδηρόδρομοι και άλλες υποδομές ζωτικής σημασίας. Τα ταχέως εξελισσόμενα χαρακτηριστικά των απειλών από δρόνους καθιστούν επιβεβλημένη τη συνεχή προσαρμογή και τη λήψη ευρέος φάσματος μέτρων για την αναχαίτιση μη επανδρωμένων εναέριων συστημάτων. Η βιομηχανία δρόνων της Ουκρανίας έχει αποδείξει την ικανότητά της να επεκτείνει την παραγωγή της σε εκατομμύρια μονάδες ετησίως. Η επιτυχία της οφείλεται στο αποκεντρωμένο της οικοσύστημα που βασίζεται σε ένα διάσπαρτο δίκτυο κατασκευαστών μικρής κλίμακας. Η δομή αυτή αναδεικνύει τον σημαντικό ρόλο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο οικοσύστημα παραγωγής δρόνων. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις πρέπει να έχουν πρόσβαση σε επαρκή χρηματοδότηση και να είναι

⁽²⁾ Διαφύλαξη της ειρήνης — Χάρτης πορείας για την αμυντική ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030.

σε θέση να μεταβαίνουν γρήγορα από την παραγωγή πρωτοτύπων στη μαζική παραγωγή, ενισχύοντας έτσι την κατασκευή και την προμήθεια δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων. Το «πρόγραμμα καινοτομίας για τους μη στρατιωτικούς δρόνους» είναι σημαντικό στο πλαίσιο αυτό, καθώς απευθύνεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις κατασκευής δρόνων που επιθυμούν να αναβαθμίσουν την τεχνολογία τους μέσω χρηματοδότησης χωρίς ίδια κεφάλαια η οποία μπορεί να φτάσει έως τα 50 000 ευρώ. Πρέπει ενδεχομένως να εξεταστεί το ενδεχόμενο αύξησης του ύψους χρηματοδότησης χωρίς ίδια κεφάλαια, ιδίως στον τομέα της κατασκευής δρόνων διπλής χρήσης. Παράλληλα, οι επενδύσεις της ΕΕ για τη στήριξη της Ουκρανίας πρέπει να παρακολουθούνται δεόντως και να αποσκοπούν σε αμοιβαία επωφελείς καταστάσεις τόσο για την Ουκρανία όσο και για την ΕΕ.

2.10. Είναι αναγκαίο να συσταθεί ανεξάρτητη ομάδα παρακολούθησης, η οποία θα αξιολογεί, σε ετήσια βάση, κατά πόσον οι στόχοι που καθορίζονται στο σχέδιο δράσης επιτυγχάνονται.

2.11. Τα αντιδρονικά συστήματα και άλλες τεχνολογίες διπλής χρήσης (συμπεριλαμβανομένων των αερόστατων) εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική αδυναμία για την ΕΕ. Η εξουδετέρωση κακόβουλων προϊόντων ή τεχνολογιών διπλής χρήσης που χρησιμοποιούν δαπανηρούς πυραύλους ή στρατιωτικά αεροσκάφη είναι πολυδάπανη, σε αντίθεση με την παραγωγή προϊόντων, όπως οι δρόνοι, που είναι σχετικά οικονομική. Η έρευνα για τα αντιδρονικά συστήματα, η τεχνολογική ανάπτυξη και το δυναμικό παραγωγής πρέπει να επεκταθούν το συντομότερο δυνατόν.

2.12. Το σχέδιο δράσης της ΕΕ επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ασφάλειας της ΕΕ μέσω της δημιουργίας κέντρου αριστείας για την αντιμετώπιση των δρόνων, της ανάπτυξης συστημάτων πιστοποίησης για τα συστήματα αντιμετώπισης μη επανδρωμένων εναέριων συστημάτων, και της δημιουργίας ειδικού βιομηχανικού φόρουμ για τη στήριξη της επέκτασης της παραγωγής. Η ΕΕ αυξάνει επί του παρόντος την παραγωγή αντιδρονικών τεχνολογιών, εστιάζοντας όλο και περισσότερο σε οικονομικά αποδοτικές και επεκτάσιμες λύσεις που χρησιμοποιούν τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) και υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας. Ωστόσο, ο ρυθμός επέκτασης της βιομηχανικής παραγωγής πρέπει να επιταχυνθεί.

2.13. Έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή μια σειρά χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Επί του παρόντος, υπάρχει έλλειψη συντονισμού μεταξύ των προγραμμάτων αυτών και της κεντρικής διανομής σε μικρό αριθμό κρατών. Θα ήταν σκόπιμο να εφαρμοστεί μια πιο εστιασμένη και συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά την έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα των δρόνων και των αντιδρονικών συστημάτων. Είναι απαραίτητη η αύξηση του ύψους χρηματοδότησης, με τη παράλληλη βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των προγραμμάτων. Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην έρευνα μέσω ενός συνδυασμού δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης, με ιδιαίτερη έμφαση στην ταχεία μετατροπή των αποτελεσμάτων της έρευνας στο παραγωγικό δυναμικό, ώστε να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ διαθέτει μια προηγμένη βιομηχανική βάση κατασκευής δρόνων και αντιδρονικών συστημάτων.

2.14. Οι εξαιρετικά σύντομοι κύκλοι καινοτομίας που χαρακτηρίζουν τις τεχνολογίες δρόνων καθιστούν αναγκαίο να εξεταστεί η συμβατότητα των υφιστάμενων πλαισίων χρηματοδότησης, προμηθειών και πιστοποίησης της ΕΕ με αυτές τις ταχείες τεχνολογικές εξελίξεις. Οι επενδύσεις πρέπει να κατευθύνονται σε τομείς που έχουν πραγματική ανάγκη. Είναι σημαντικό όχι μόνο να χαρτογραφηθούν οι τεχνολογίες, αλλά και να διενεργηθεί ολοκληρωμένη ανάλυση των πραγματικών εφαρμογών και αναγκών, ώστε οι επενδυτικές αποφάσεις της ΕΕ να καθοδηγούνται τελικά από κριτήρια κόστους-οφέλους.

2.15. Η εξασφάλιση επαρκούς δυναμικού τόσο παραγωγής όσο και αποθήκευσης για τους δρόνους και τα αντιδρονικά συστήματα είναι ζωτικής σημασίας, αλλά η επέκταση του δυναμικού πρέπει να εξεταστεί με προσοχή. Η ταχεία αύξηση του δυναμικού παραγωγής χωρίς εγγυημένη ζήτηση συνεπάγεται σημαντικούς οικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των μειωμένων παραγγελιών ή της ταχείας τεχνολογικής απαξίωσης. Μπορεί επίσης να οδηγήσει σε τεχνητή επέκταση του δυναμικού που υποστηρίζεται από επιδοτήσεις χωρίς επαρκή ευθυγράμμιση με τις στρατηγικές απαιτήσεις, αποδυναμώνοντας ενδεχομένως την ικανότητα καινοτομίας και την ανταγωνιστικότητα μακροπρόθεσμα. Ο ρόλος της Επιτροπής θα πρέπει να επικεντρωθεί στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την παραγωγή. Η δημόσια παρέμβαση θα πρέπει να επικεντρώνεται ιδίως σε τομείς στους οποίους οι αγορές και τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν περιορισμούς, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες και κατασκευαστικά στοιχεία και την ανθεκτικότητα των αλυσίδων εφοδιασμού. Η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξει να διαμορφώσει το δικό της μοντέλο ανάπτυξης με βάση τα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα, συμπεριλαμβανομένων της διανοητικής ιδιοκτησίας, των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, των βελτιώσεων των διαδικασιών και των τεχνολογικών λύσεων υψηλής αξίας. Η βιομηχανία θα πρέπει να είναι έτοιμη να επεκτείνει την παραγωγή όταν αυτό υπαγορεύεται από τις ανάγκες της αγοράς και τις στρατηγικές ανάγκες.

2.16. Στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ασφάλεια των καλωδίων και στην ευρωπαϊκή βιομηχανική θαλάσσια στρατηγική, το θαλάσσιο πεδίο χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα εύαλωτο στις απειλές και τις επιθέσεις των υπάμενων δρόνων, των δρόνων που πλέουν στην επιφάνεια της θάλασσας και των υποθαλάσσιων δρόνων. Οι απειλές αναδεικνύουν την ανάγκη ανάπτυξης στιβαρών ναυτικών, παγοδραυστικών, υποβρύχιων δυνατοτήτων και δυνατοτήτων διπλής χρήσης προκειμένου να υποστηριχθούν η άμυνα της ΕΕ, η ασφάλεια της Αρκτικής, η προστασία των υποδομών ζωτικής σημασίας και οι ανάγκες στρατιωτικής κινητικότητας. Για την προστασία κρίσιμων υποθαλάσσιων, λιμενικών και υπεράκτιων υποδομών είναι απαραίτητο να εφαρμόζεται πολυτομεακή προσέγγιση και, μεταξύ άλλων, να χρησιμοποιούνται τεχνολογίες όπως οι υποθαλάσσιοι δρόνοι και οι δρόνοι που πλέουν στην επιφάνεια της θάλασσας, οι αισθητήρες, τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, τα υποβρύχια συστήματα επικοινωνιών, τα συστήματα εκτόξευσης και ανάκτησης και τα οχήματα μεταφοράς δρόνων. Είναι αναγκαίο να συσφιχθεί η συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων και της βιομηχανίας ώστε να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο δίκτυο που θα προσφέρει πλήρη εικόνα της κατάστασης με τη χρήση προηγμένων τεχνολογιών μέσω ενός μοναδικού συστήματος αυτόματης λειτουργίας. Με τον τρόπο αυτόν δημιουργούνται ταυτόχρονα ευκαιρίες για να εδραιωθεί η ηγετική θέση της ΕΕ σε ένα αναδυόμενο, στρατηγικό τμήμα του θαλάσσιου πεδίου.

2.17. Το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ασφάλεια των καλωδίων, το οποίο παρουσιάζει επιγραμματικά την ανάπτυξη ολοκληρωμένου μηχανισμού επιτήρησης των υποβρύχιων καλωδίων σε κάθε κόμβο θαλάσσιας λεκάνης, καθώς και το σχέδιο δράσης για την ασφαλή χρήση των δρόμων και αντιδρονικών συστημάτων, που περιλαμβάνει βιομηχανικά μέτρα για τους δρόμους, όπως η πρωτοβουλία για τις από κοινού αγορές, θα βοηθήσουν ώστε να εντοπίζονται εγκαίρως οι απειλές και να αναπτυχθούν οι σχετικές δυνατότητες.

2.18. Για να ενισχυθεί η ικανότητα της ΕΕ να παρακολουθεί το θαλάσσιο πεδίο από το διάστημα έως τον θαλάσσιο βυθό και να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις σε επίπεδο δυνατοτήτων, είναι σημαντικό να αξιοποιηθεί η βιομηχανική βάση της Ευρώπης στο θαλάσσιο πεδίο.

Βρυξέλλες, 11 Ιουνίου 2026.

Ο πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής
Βιομηχανικών Μεταλλαγών
Alain COHEUR
